

Мікловда В.П.,
д-р. екон. наук,
член-кор. НАНУ
Огородник В.О.,
канд. екон. наук, доцент,
Фіалковський А.Р.,
аспірант,
Ужгородський національний університет

Інституційний ландшафт розвитку людського капіталу регіону

Існує незліченна різноманітність інституцій регіонального розвитку та його людського капіталу як основи. Сукупно вони формують інституційний ландшафт регіонального розвитку. Можна говорити про три основні типи інституцій:

1. Ініційовані державою;
2. Ініційовані громадянським суспільством;
3. Ініційовані державою та громадянським суспільством та рівною мірою інтегрують у свою діяльність інтереси всіх субстанціональних учасників регіонального розвитку.

Ключовими з названих повинні стати гібридні інституції, які працюють на стику інтересів.

Незважаючи ні на приналежність інституцій, ні на їх предметну направленість, ні на їх кількість, головною характеристикою має бути їх:

- ✓ життєздатність,
- ✓ функціональна спроможність,
- ✓ уникнення дублювання функцій з вже чинними інституціями,
- ✓ відсутність між ними конкуренції за грантові кошти.

Виділені характеристики, дозволяють зробити висновок про те, інституції, які складають інституційний ландшафт регіонального розвитку на основі посилення людського капіталу потребують перманентної оцінки якості їх роботи. Разом з тим, слід зазначити відсутність методичного забезпечення для вирішення цього завдання.

Як індикатор якості роботи елементів (інститутів) інституційного ландшафту, нами пропонується використовувати показник рівня керованості розвитком регіону та його людським капіталом. Під рівнем керованості розвитком регіону нами пропонується розуміти певний фактичний стан, що характеризується досягненням мети розвитку регіону.

Пропонована нами методика передбачає виділення певних напрямків оцінки, які становлять собою осі оцінки рівня керованості розвитком регіонів з боку елементів (інститутів) інституційного ландшафту регіону, представленої на рис 1.

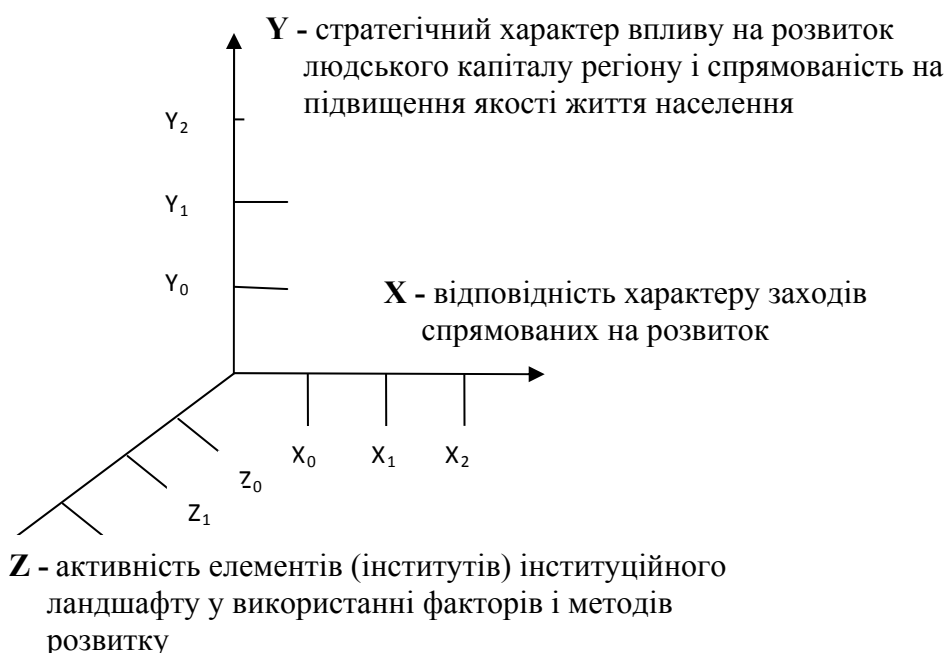


Рис. 1. Оцінка рівня керованості розвитком регіону з боку елементів (інститутів) інституційного ландшафту регіону*

** Розроблено авторами*

На осях X, Y, Z відкладені параметри оцінки рівня керованості розвитком з боку елементів (інститутів) інституційного ландшафту регіону (від X_0 до X_2 , від Y_0 до Y_2 , від Z_0 до Z_2):

- X_0 - відповідає ситуації, коли інститути ігнорують синергетичний підхід і намагаються нав'язати ті чи інші шляхи розвитку; X_1 - інститути враховують синергетичний підхід і орієнтуються на тенденції саморозвитку; X_2 - інститути

не тільки враховують тенденції саморозвитку, але також при розробці спрямованих на розвиток оцінюють можливість виникнення макроефекту.

- Y_0 - відповідає ситуації, коли діяльність інститутів не спрямована на забезпечення розвитку в зв'язку з відсутністю стратегії розвитку; Y_1 - коли діяльність інститутів спрямована на забезпечення розвитку, але ряд функцій здійснюється без урахування теоретичних основ підвищення якості життя населення, що знижує її ефективність; Y_2 - коли діяльність інститутів спрямована на забезпечення розвитку, і досягнення високої якості життя населення обумовлюється дотриманням теоретичних основ.

- Z_0 - відповідає ситуації, коли діяльність інститутів не враховує факторів розвитку, діяльність інститутів пасивна в частині застосування методів розвитку; Z_1 - коли діяльність інститутів враховує фактори розвитку, але недостатньо активно використовуються економічні методи; Z_2 - коли діяльність інститутів швидко реагує та використовує фактори розвитку, що швидко трансформуються та активно використовують економічні методи.

Комбінації параметрів, відкладених на кожній з осей оцінки, передбачають виділення різних рівнів керованості елементами (інститутами) інституційного ландшафту розвитку: рівень безсистемної керованості; декларативний рівень; стратегічно спрямований але з низькою ефективністю; стратегічно спрямований середньої ефективності; стратегічно спрямований високої ефективності.

Таким чином, визначення характеру заходів щодо вдосконалення інституційного ландшафту розвитку можливо шляхом знаходження значень X , Y , Z , визначення їх місця на відповідній осі оцінки та відповідних комбінацій параметрів. го людського капіталу.